

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
šestrt : 6,50 „ — „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
šestrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhajavsak dan izvzemal
sedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 203.

V Ljubljani, v četrtek, 4. septembra 1902.

Letnik XXX.

Bratski evharistični se- stanek trsatski.

I.

Na Trsatu, 2. sept. zvečer.

Pa mi povejte, kaj si morete misliti
lepšega, kaj idealnejšega: dva bratska si
naroda, ki sta se od nekdaj bila in borila
ramo ob rami za krat častni in slobodu
zlatnu, — po svojih duševnih voditeljih,
svečeniških, zastopana — zbrana v slovečem
svetišču Marijinem, klanjajoč se skupno svo-
jemu Bogu v tabrnakelju in razmišljujoč,
kako bi se v teh dveh narodih ohranila in
le še bolj užgala luč božjega spoznanja in
ogonj božje ljubezni?!

Dostikrat smo bili Slovenci in Hrvati
že skupaj, se objemali in nauduševali, toda
tako visoka in sveta ideja nas še ni zdru-
žila, tako vzvišeni ideali še ne navduševali,
kakor danes. Za istino, če je kaj vredno in
spodobno ob enem, kar nas more družiti in
spojiti trdno in sigurno, je to — naš evha-
ristični Bog.

Slovenci in Hrvati — v toli-
kem številu — v objemu pred ta-
brnakeljem, to je velik mo-
ment v zgodovini naših dveh
bratskih narodov. Moment,
ki nam kljub vsem drugim ne-
prilikam odpira svetel po-
gled v bodočnost.

Bojazen, da bo udeležba maloštevilna,
ki smo jo čuli, se, hvalo Bogu, ni obistinila.
Zbor je jako mnogobrojen. Vseh svečeniških
je — prav do zadnjega moža se število ne
da določiti — blizu 200. Pri odboru ogla-
šenih je bilo 172; nekaj pa se jih ni ogla-
silo, ker so si sami stanovanja iskali, in ti
se ne dajo popolnoma kontrolirati. Nekaj
jih pa še jutri pride.

Zastopane so vse slovenske in hrvatske
škofije, — samo Korošca še nisem nobenega
zasledil. Ako je kateri tukaj, naj se oglasi,
da reši čast svoje škofije! Sicer, pravim,
vse škofije zastopane, tudi vse dalmatinske
so pošle po nekaj zastopnikov; vendar je
velika večina Hrvatov iz senjske in krške;
iz zagrebške, se mi vidi, da jih ni prav
mного.

V naši sredi so prečastni naši nadpa-
stirji — škofje: naš ljubi Anton Bona-

ventura, senjski — domači — škof Ma-
vrovič in zagrebški titularni škof Kra-
pac. Skofa Mahniča pri današnji prvi
sednici ni bilo, ker je šel danes pozdravit
cesarja na Lošinj, kamor je prišel iz Pulja.
Toda jutri bo gotovo tukaj; morda je med
tem, ko to pišem, že prispel.

Izmed drugih dostojanstvenikov so: naš
generalni vikar Flis, lavantinski stolni
prošt Herg in kanonik Bohinec, več
reškkih, senjskih in krških kanonikov, domi-
nikanski provincijal iz Korčule v beli kuti
itd. Neki redovnik — Hrvat je prihitel na-
laš na ta sestanek celo iz Rima.

Slovenci imamo seveda precejšno ve-
čino; pravijo, da nas je dve tretjini. Toda
tukaj sta Slovenec in Hrvat —
brez fraze — res le eden! Nikjer
tako brata kot tukaj — pred svo-
jim Bogom. Mnogi znanci smo se po
dolgem času tukaj zopet videli in pozdra-
vili; pa tudi nova prijateljstva se sklepajo.
Kako lepo je bilo, ko sem tu zagledal nekaj
Hrvatov iz senjske in djakovske škofije,
znancev mi iz letovišča gorenjskega, kamor
Hrvatje radi zahajajo. Poslovili smo se tedaj
nevedoč, če se bomo še kdaj videli. Kdo
bi si bil mislil, da se bomo zopet objeli
tukaj v svetišču Marijinem in Božjem ob
tako slovesni priliki!

Pa da začnem že popisavati tek našega
zborovanja!

Ob petih popoldne smo se podali v ro-
ketih iz refektorija samostana paroma v cer-
kev. Na propovednico je stopil in govoril
senjski kanonik Cvetko na podlagi citata
svetopisemskega: »Velik v tvoji sredi je
sveti Izraelov«, o sredi kristjanov, ki imajo
svojega Boga vedno tako blizu.

Po govoru je domači senjski škof Ma-
vrovič ob asistenci izpostavil Najsvetejše in
zapel hrvatski: »Pridi Duše sveti!« Nato je
ljudstvo z duhovniki vred pelo lavretanske
litanijs, na kar je škof kleče zopet intoniral
hrvatski: »Tolik dakle Zakramenat« (Tantum
ergo Sacramentum) in duhovščina je hrva-
tski tekst pravilno koralno nadaljevala.

Po končanem prvem cerkvenem opra-
vilu je bila prva sednica v okrašenem samo-
stanskem refektoriju. Otvoril jo je predsed-
nik pripravljalnega odbora kanonik proto-
notar senjski Roko Vučič.

Biskup Mavrovič kot ordinarius škofije
govori kratko o ljubezni božji v presvetem
Zakramentu, pozdravi zborovalce, upajoč, da
bo sestanek mnogo duševne koristi donesel
vernikom, njegovi pastirski skrbi izročenim.

Za njim pozdravi zbor naš škof dr. Je-
glič. Pravi, da je nameraval sklicati shod
letos v Ljubljani, pa se je pri tem spomnil,
kar mu je rekel nekdanji hvarski škof Mar-
čelič: »Trsat bodi kraj, kjer se bomo Hr-
vatje in Slovenci združevali in navduševali
za vero in pravost.« On je v to misel rad
privolil iz dveh razlogov, prvič, ker smo si
mejaši, je potrebno, da se med seboj spo-
znavamo in ogrevamo na Srcu Jezusovem,
drugič, ker je tukaj milosti polna Mati božja,
da nam izprosi potrebne milosti, da bi mogli
sami za se vzorno živeti in vspešno odbijati
navale nasprotnikov na nas in na cerkev.
Zahvaljuje domačega škota in hrvatsko du-
hovščino za ljubeznjivo vsprejem, na kar Hr-
vatje zakličejo: Živeli Slovenci!

Prelat Vučič predlaga v predsedstvo:
častni predsedniki — škofje; dejanjski predse-
dnik generalni vikar Flis, tajnika trsatski
župnik dr. Andrija Rački in dekan-posla-
nec Arko; za podpredsednika je bil izvo-
ljen on sam (Vučič).

Predsednik Flis pravi, da ga je izvoli-
tev iznenadila, da pa sprejme to kot znak
ljubezni do nas Slovencev. V naših dneh je
mного sestankov vsake vrste. Najlepši je
naš, ki nas zbira sam Kristus okoli sebe.
Ta sveta zemlja še ni videla tako lepega
zboru, kakor današnji, na katerem je zbrana
jugoslovanska duhovščina, da se vnema za
vedno intenzivnejše češčenje presv. Rešnjega
Telesa.

Nato je imel prvi referat urednik »Ss.
Eucharistiae« gospod Kv. Bonefačić s
Krka »o vestniku in o stanju društva ča-
stilcev«. Opisuje zgodovino postanka evha-
rističnega glasnika hrvatsko-slovenskega. Na
prvem hrvatskem katoliškem shodu se je
sprožila misel, da bi se zasnoval poseben
hrvatski glasnik, in se je v to svrhu izvolil
odbor (!), kateri pa, kakor imajo taki izvo-
ljeni odbori — naš Jože Ošaben bi rekel:
i, čemu imamo pa deželni odbor! — tedaj,
kakor imajo taki odbori lepo navado, niti
skupaj ni stopil. Misel o skupnem hrvatsko-
slovenskem glasilu je sprožil ljubljanski pre-

svetli knezoškof, mudeč se pri škofu dr.
Mahniča na Krku. Naročnikov ima sedaj
750, tiska se v 850 do 900 izvodih. Treba,
da list še povzdignemo. Urednik prosi go-
spodov sodelništva. Treba, da vsak slučaj,
tičoč se presv. Zakramenta in njegovega če-
ščenja, listu sporoče, da bo list res popolno
glasilo evharističnega gibanja. — Dva pred-
loga, ki ju je referent stavil, se bosta re-
šila jutri.

Za tem je predaval reški župnik kano-
nik dr. Ivan Kukanec o temi: Evharistija,
Marija in svečenik. Glavna misel je bila:
Življenje Gospodovo v evharistiji je sama
žrtev, Marija se je — sodelujoč pri odreše-
nju — z njim žrtvovala; življenje duhovni-
kovo mora biti tudi — žrtev. Marljivo se-
stavljani govor bo objavil evharistični glasnik.

Brzjavno so shod pozdravili: spletski
biskup Nakič, križevački kanonik dr. Šaj-
patović in še nekaj hrvatskih duhovnikov,
čijih častnih imen pa žal ne morem raz-
ločno citati, ker jih je brzjavni uradnik
prepovršno napisal.

Nato smo se razšli večerje iskat. Ve-
čina nas je bila v bližnji trsatski čitalnici.
Da brez napitnic ne mine, kjer so Hrvatje
in Slovenci pri kaplji vina skupaj, to je go-
tovo. Gospod Mihel je pa brž iztaknil tudi
klavir tam v kotu velike dvorane in začel
po svoji stari navadi po njem razbijati. Pri
tej priči smo bili pri njem in — predno
smo kaj med zobe dobili — pričeli peti in
peli, da je bilo veselje. »Buči, buči...« je
bila seveda tudi vmes, tukaj tik jadranskega
morja.

Ce kedaj, bila pa je za ta večer pri-
merna ona znana krepka: »Slovenec i Hr-
vat«. In če so je že mnogokrat peli, nikoli
niso bile tako opravičene, nikoli imele tako
globokega, tako skrivnostnega pomena —
rekel bi — kakor nalašč za to slovesno pri-
liko sestavljene besede:

Iz bratskega zagrljaja
Poleti pjesma sveta,
Uznesi srečo raja
Pred lice cielog sveta. — —

Dva svetla sada stae
U jedan plamen sjat,
Kad desnicu si daše
Slovenec in Hrvat. — —

LISTEK.

Velikomestne slike.

I.

Denarni posredovalec.

»Denar za majhne odstotke za vse sta-
nove. Pod šifro A. B. na upravništvo lista.«
Tako je bilo brati vsak dan med na-
znanili v raznih listih.

Tisti, ki pišejo potem upravništvo —
no, takih, ki jim manjka denarja, je vedno
dosti — dobe navadno na svoja pisma do-
pisnico, ki jih pozove v pisarno posredo-
valčvo.

Tam jih sedi potlej ob določeni uri vse
polno v čakalni sobi in čakajo, da pridejo
na vrsto in vstopijo v »najsvetejšo«. Raz-
lične želje privedejo te ljudi sem. Eden po-
trebuje kakih par stotakov, da si kupi majhno
prodajalnico; prepričan je, da bo potem živel
brez skrbi. Drugi bi rad plačal dolg, obrok
je pred durmi, odlašati ne more, rubežen
mu preti, potem sramota v hiši... Tretji
mora dati za poročstvo nekaj stotakov, na-
posled bo le dobil denar... Dalje upa
revna ženska kake malenkosti na posodo,

mož ji je ravnokar umrl, zadnje vinarje je
izdala za pogreb; saj bi rada delala in rada
poplačala dolgove, toda dokler ne dobi dela,
se tudi ne bo živela ob zraku, in otroci...

Pa tudi »imenitnejšega« obdinstva se
dobi tu precej. Seveda sedi ta gospoda po-
sebej. »Boljši« gospodje, ki so imeli smolo
pri igri, rabijo precej »stotakov«, drugi so
prišli nenadno v denarno zadrego radi raznih
»nepričakovanih stroškov«, možje, ki bi radi
denarja, da bi žena na vedela zanj, dijaki,
ki jim je že davno pošel zadnji krajcar in
ki jim od doma noče nikdo poslati vi-
narja itd.

»Ze štirinajst dni hodim vsak dan
sem«, pravi star mož sosedu, »nikoli bi ne
verjel, da je dandanes tako težko dobiti sto
goldinarjev.«

»No, bom pa že tudi jaz čakal toliko
časa«, pravi ta maledušno, »pa tako potre-
bujem denarja!«

Kar se odpro vrata pisarne. Med ča-
kalci nastane smrtna tišina. Rdečeličen mož
plane iz pisarne.

»Goljuf ste, goljuf!« zavpije na vse
grlo, »zdaj grem na policijo, da boste ve-
deli!«

Denarni posredovalec ga peha vun z
vso silo.

»Boga zahvalite, da sem tako dober«,
pravi mirno, »sicer bi vas naznanil zavoljo
razžaljenja časti.«

»Neverjetno je, koliko mora pretrpeti
dandanes človek. Prosim naslednji!« dé nato
čakajočemu obdinstvu.

Drugim je postalo nekako čudno pri
srcu. Pa kaj hočejo, kar je, je. Še Bog, da
morejo sem!

Medtem je izginil »naslednji« v pisarno.
Precej postaven, mlad mož je bil, gotovo
»boljših« kdo.

Boječe, na kratko pove, kaj bi rad.
Uradnik je, obresti so zopet na vrsti, pa ker
mu je zbolela žena, so se zasukale stvari
disto drugače, in do obroka bi rad najmanj
trideset goldinarjev.

»Bomo že naredili«, pravi posredovalec
in zapiše, kar mu je povedal uradnik, v neko
knjigo.

Mladi mož vzdihne globoko. Težak ka-
men se mu je odvalil od srca. Še zahvaliti
se hoče, potem pa oditi.

»Pardon« se oglasi denarničar, ali jaz
moram ukreniti še precej stvari popred, moj

gospodar biva zdaj v Badnu, to me bo precej
stalo, to pač veste; najmanj petak potre-
bujem samo za hrano na potovanju.«

Uradniku se pošibe kolena. Kaj takega
ni pričakoval. Hud boj se mu vname v srcu.
Naposled odpre denarnico, vzame iz nje
bankovec za pet goldinarjev in ga da s tre-
sečo roko gospodu. Zadnji denar...

»Pa mislite, da bom dobil denar v res-
nici?« vpraša potlej dvomljivo.

»Gotovo, gotovo, le brez skrbi bodite«,
zagotavlja oni, spravlja je bankovec v žep,
»saj imate stalno službo, prav nič se vam
ni treba bati... Ne bomo imeli preveč
sitnosti...«

»Pa kdaj bo prišel denar?«

»V treh — štirih dneh. Seveda se bo
moralo še poizvedeti kaj natančnejšega o vas
in o vaših razmerah in druge take stvari.
Tako vas bom obvestil, ko bo stvar re-
šena.«

Obotavlja se je zapustil mož pisarno.

Njegov naslednik, star meščan, se je pa
znan bolje postaviti in nastopiti možko.

»Zadnjič ste mi rekli, da mi boste pi-
sali v dveh, treh dneh, zdaj je pa že več

Prelita kri v Zagrebu.

V Zagrebu, 3. sept.

Kakor sem včeraj sporočil, je prispel zares en bataljon pešcev in škadron ulanov v Zagreb, da pomagajo redarstvu. Toda pokazalo se je, da je zagrebsko redarstvo silno slabo organizirano, kajti vkljub tej izdatnej vojaški pomoči so se nadaljevale demonstracije po vseh ulicah in celo na glavnem trgu. Kjer so demonstranti iznova napali trgovino Popovića ter jo popolnoma pokončali, tako tudi v lici trgovino Jovičevića in v Marovske ulici iznova trgovino Čekićeva. Najhujši boji pa so bili v Meduličevi ulici, kjer stanuje v bližini veliki župan Budisavljević, kateremu so že prejšnji večer naredili demonstrantje mačjo podoknico, a to noč mu razbili vsa okna. Svet je bil razdražen, ker je župan streljal skozi okno. Tukaj so ulani morali ulico očistiti, kar je bilo pa prav težavno, ker so demonstranti vse plinove svetilke pogasili, kakor prejšnji večer tudi v lici, a vrhu tega so prepregli ulico z žico ter tako konjke zaustavljali. Vendar se tukaj ni nič hudega pripetilo. Huje je bilo na Prilazu, kjer ni bilo niti vojske niti redarjev. Tukaj so demonstrantje napadli hišo sollicitatorja Vitasa. Le ta se je hotel braniti sam, kakor tudi njegov sostanovnik, pa sta oba streljala z ostrimi naboji in ranila tri ljudi, enega težko. Razjarjena množica je na to napadla hišo ter vse razdajala in pokončala, a nesrečnega Vitasa preganjala. Pobegnili je skozi streho ter se skril v drugi hiši. Tukaj so ga našli demonstrantje še le drugo jutro in huda bi se mu bila godila, da ga ni rešila policija.

Pisatelj tega poročila je prispel o pol osmih zjutraj, da se izprehodi po prijaznem Prilazu. Že od daleč čuje upitje, pa se zato umakne na vsehulistični trg. In zdaj prihrumi množica na kraj ulice; pred njo vodijo redarstveniki nesrečnega moža vsega krvavega. Grozen prizor je bil to, a redarstvo zagrebsko je zopet s tem činom pokazalo, kako slabo razumi svojo službo. Kaj niso mogli moža odpeljati zaprtega, da ga svet ne vidi in da se množica ne vznemiruje še huje. Vpraša se pa tudi lahko, kako je moglo redarstvo pustiti razsajati po ulicah celo noč in še drugo jutro do pol osme ure, ko je vendar gotovo bilo prijavljeno, kaj se godi v tem kraju mesta. Ali so morda stražili koga drugega, ki ima slabo vest radi teh žalostnih prizorov? Pa tudi po okolici zagrebski so demonstrantje razsajali. Na Pantovčaku so pokončali dve vili, kjer stanujejo Srbi, a bati se je, da se ta borba razširi tudi na deželo; saj so tudi tam napeti odnošaji, posebno v Liki. Zdj redarstvo pridno konfiscira hrvaške časopise, ki prinašajo poročila o teh dogodkih; včeraj in danes so ustavili vse časopise na pošti, samo da svet ne vze o zagrebskih izgredivih. Toda to ne pomaga nič; poprej so morale oblasti vršiti svojo dolžnost ter biti enako pravične vsem. Do zdaj so strasti s svojim nesramnim ravnanjem podpihovale, zdaj, ko so se vžgale, jih zopet duše prav nesrečno, a pri tem trpi narod in posebno prebivalstvo zagrebsko, ker je prenehala trgovina in promet prav znatno.

Mesto je vse v zastavah, ker je izdano geslo od demonstrantov, da bodo razbili vsa okna na onih hišah, kjer ne bo hrvatske trobojnice. Prebivalstvo je hudo vznemirjeno, ker ne ve, kakšna nesreča ga more tekom noči zadeti, kajti temu pokretu so se pridružili nevažljivi tudi prav sumljivi življi, kar se je pokazalo poslednjo noč, ker se je tudi pletilo in celo na enem mestu zažgalo.

kot cel teden, pa še čisto nič ne vem, pri čem da sem."

Nato stopi k pisalni mizi, išče po nekem zavitku in najde listek.

"Ab, stojte — glejte, oni denarničar, ki sem ga našel za vas, ima ravno prav veliko opravo pri nekih špekulacijah. Prihodnji teden pa že dobite denar. Takrat čisto gotovo."

Mrmraje se poslovi meščan.

"Naslednji!"

"Veste kaj, meni je že preveč tega. Do grla sem že sit vsega skup. Dajte mi tisti denar, ono predplačilo nazaj, potem grem. Ta vaša posojilnica se mi zdi že sumljiva."

"Predplačilo? Vi mi niste dali nobenega predplačila."

"Tako? No, to je pa še lepše. Zdj bi radi utajili, da sem vam dal petak kar na slepo?"

"Kaj bi tajil. Tisto pa ni bilo nobeno predplačilo, te je bil le denar za stroške, ki mi jih napravljata taka reč. Vi ne razumete takih naprav."

"To mi je vse enako. Dajte mi pet gol-dinarjev, jaz grem!"

"To ni vse enako. Denarja ne dobite

Da se je prošlo noč moglo tako razsajati, je krivo poročanje redarstvu, katero so varali tako, da so prijavi izgrediv na čisto drugem kraju, nego je bil v istini. Tako je na Prilaz vojaštvo dvakrat prišlo, ali šele potem, ko je bilo že vse končano, in so se demonstrantje umaknili. Tako je bilo tudi drugod. Zato pridejo danes trije bataljoni vojske iz Belovara. Danes se je proglasila nagla sodba. Ječe so vse polne demonstrantov, a zaprli so danes tudi sodelavca pri »Hrvatskem Pravu« Persića in Sirovatko, vodjo krščansko-socialnih delavcev.

Župan zagrebski je predložil, da se mestno zastopstvo razpusti, a ker se mu ni udovoljilo, je podal ostavko.

Konfiscirani hrvaški časopisi danes ne smejo druge izdaje prirejati. »Srbobran« včeraj ni izšel; bržkone je za nekaj časa izhajanje ustavljeno. Ban se ne povrne še v Zagreb, pač pa je prišel zapovedujoči general Bechtolsheim.

V sosednem Vrabču so kmetje napali Srba Mileusnića. Žandarji so bili poklicani v pomoč, a ko so se jim kmetje uprli, so le ti streljali in en mož je ustreljen, več pa ranjenih.

* * *

Iz Zagreba se nam še piše: Pri nemirih je bil s kroglo, ki je bila izstreljena iz Wittasove hiše, smrtonovarno ranjen mešarski pomočnik Eggi, ki je slučajno s svojo prijateljico prišel mimo. V bolnici bo skoro gotovo umrl. Uradni sluga gozdne akademije Kolanz je ranjen s sabljo. Govori se, da je državni pravdnik Gjuričić naznanil svojo demisijo. V Novi vasi je prodajalnica Mandić popolnoma razrušena, na Salati je vinograd umirovljenega srbskega uradnika Lončarja popolnoma upoštevan.

Ob 11. uri po noči je bil predvčeršnjim nenadoma aretiran sotrudnik »Hrvatskega Prava« Persić, nekoliko prej pa vodja krščansko-socialnega hrvaškega delavstva Hinko Sirovatka. Ko je množica zvedela za ti aretaciji, je grozila, da udre v policijske prostore na Zrinjskega trgu in da ju s silo oprosti. Vojaštvo mora stražiti zapore. Aretirancev kljub posredovanju še niso izpustili. Policija niti sama ne ve, koliko je doslej aretiranih. Vsi zapor so prenapolnjeni. Oni, ki so bili aretirani v nedeljo, so bili včeraj obsojeni na dva- do osemndnevni zapor. Policija je že tri dni neprenehoma v službi. Več policijskih uradnikov je obolelo, na kar so postavljeni v policijsko službo vsi magistratni uradniki.

Iz trgovine Popović so uplenili demonstrantje srbsko zastavo in jo sežgali. Promet v trgovini je ustavljen: Pred uredništvom »Srbobrana« stoji vojaštvo. Od množice strahovito obdelani Wittas je v bolnici umrl.

Množica je z železnimi drogovi demolirala srbske prodajalnice. Celo sode vina je odprla, da je vino steklo po tleh. Ilica je s kordonom vojakov zaprta. Stražnika Petra Črničica so prepeljali v bolnico, ker je radi prenapornega dela tako obolel, da so ga morali operirati. V bolnici leže ranjenici: Fran Rozman, 15-letni kleparski učenec, delavec Stefan Sabolić, star 18 let, Peter Krščanović, pekovski pomočnik, star 19 let, Alojzij Kralj, mesarski pomočnik, star 19 let in policijski agent Ivan Žmar. Na stotine prodajalnic je opustošenih. Hše, v katerih prebivajo Srbi, izgledajo kakor po velikem bombardementu. Iz mnogih hiš se je na policijo streljalo. Časnikarski poročevalci so okolu polnoči sklenili, da z ozi-

nazaj. Lahko vam dokazem, da sem izdal za te sitnosti več denarja kot petak."

"To mi je popolnoma vse eno! Jaz zahtevam denar nazaj!"

"Tega pač ne boste zahtevali od mene, da bi vam v našo lastno škodo dajal denar? Kaj morem jaz pomagati, če niso bili podatki o Vas zanesljivi in da se gospod pomislija posoditi vam denar?"

"Ne dam se več voditi za nos. Kdo mi more dokazati, da nimam prav?"

"Ako se čutite razžaljenega, pojdite k sodniji."

"Saj bom tudi šel!" kriči oni razburjen in ga tišči vun. Prav nič se ne boji. Dobro ve, da ga ne bo šel tožit, ker vsa pota niso vredna pet gol-dinarjev, tudi je prepričan, da bo jutri spet tu, in bo morda obljubljeni denar le dobil. Vse to dobro ve — in smehlja povabi »naslednjega«, naj vstopi.

Kmalu so vsi odpravljeni. Gospod zapre sobo in prešteje petake.

Devet jih je. »Bo žel« in si obriše s čela pot.

Z današnjim dnevom je bil lahko zadovoljen. Denarja ne dobi vsak od revežev kakor on...

(Dalje sledi.)

rom na nevarnost, ki preti na ulicah, začasno ustavijo poročanje.

Ban je že odredil nad Zagrebom preko sodbo, katero naznanjajo lepaki na ulicnih vogalih in na prodajalnicah. Poslopja vlade so zastražena. Srbi so na nekaterih hišah nabili lepake, na katerih prosijo usmiljenja. Ulice so tudi po noči prenapolnjene, ker se ljudje ne upajo spati. Tretjina stražnikov je ranjena. Mnogi Srbi zapuščajo z vlaki Zagreb. Gledališče je odpovedalo predstave.

Princ in kmet.

Pod tem naslovom je objavila dunajska »Reichspost« daljši popis dogodka na Gor. Štajerskem, ki kaže, da pravica kmetova manj velja, nego krivica kakega princa. V tem slučaju se gre za princa Coburga, ki ima v planini Winkler kakih 700 oralov sveta v posesti, drug enak del pa pripada posameznim kmečkim posestnikom, mej temi 350 oralov kmetu Schwabu. Povsodi je obilo divjadi. Lov v tem delu je imel dolgo vrsto let proti pogodbi in neznatnemu plačilu v najemu imenovani princ. Sedaj je kmet pogodbo odpovedal in hotel sam streljati divjačino. Na mnogostranske pritožbe in pritiske mu je poljedelsko ministerstvo priznalo to pravico, a okrajni glavar v Grubmingu baron Cocbeck mu jo je na prinčev ugovor zopet vzel in niti ni kaznoval princa, ki je pozneje iz Schwabovega posestva z divji gonjo preganl vso divjačino. Tožba in pritožbe proti tej krivici ne marajo sprejeti in kmet je sedaj vkljub vladnemu dovoljenju in priznanju brez vseh pravic. Prišlo je srečno tako daleč, da podrejena oblast razveljavlja ministerialne odredbe, in to samo radi tega, ker je kmet tako srečen, da ima za mejaša princa Coburga, ki se kapricira na njegove srne in jelene. Merodajni krogi upajo, da bo v prihodnjem zasedanju drž. zbora v tem oziru temeljito zagromelo in da se pojasni poglavje o uradniški nepri- stranosti.

Nemška cesarska dvojica v Poznanju.

Že davno napovedani obisk nemškega cesarja v Poznanju se je včeraj izvršil. Cesar Viljem je došel tje s cesarico in prestolonaslednikom. Sam je jahal na konju, cesarica se je peljala v četveroprežnem vozu. Sprejem na kolodvoru je bil strogo oficilen. Poljaki, dobro pomneči cesarjevih besed, se ostentativno niso udeležili sprejema. Na kolodvoru je cesarja pozdravil nadžupan Wittig, ki je omenil, da je ravno pred 100 leti obiskal mesto kralj Friderik Viljem III., potem pa nadaljeval: »Le v senci državnega prapora in po navodilih pruskega regima more in bo prospevalo poznansko mesto, in zato se dviga danes iz prsi vsakogar: »Prus sem in Prus hočem ostati!« No, cesar si je pač lahko mislil, da je na Poznanjskem bore malo takih, ki bi se jim dvigala iz prsi taka obljuba. To je pač najbolj svedočila odsotnost Poljakov in vseh treznih elementov. Pri poznejšem civilnem vsprejemu pri vojaškem poveljništvu je bil sprejet tudi nadškof S t a b l e w s k i; pozneje ga je sprejel cesar v zasebni avdienci. Na dotični govor cesarjev, če sploh pride v javnost, je vse radovedno.

Razpor mej italijanskimi socialisti.

V italijanski socialni demokraciji se je pojavil v zadnjem času zelo pomenljiv razpor. Glavni socialistički vodje s svojim glasilom »Avanti-jem« so se namreč iz dovolj poznatih razlogov v zadnjih dneh popolno vpregli v vladni jarem, posebno tesno pa je prijateljstvo mej njimi in ministrom Giolittijem. Ta taktika pa mnogim sodrugom absolutno ne ugaja. Telo je sicer že dalj časa, sedaj je pa izbruhnil požar v obliki opozicije. V Genui so imeli socialisti minule dni velik shod, na katerem so najprej izrazili svoje veliko ogorčenje nad izpremenjeno pisavo »Avanti-ja«, potem pa soglasno sprejeli resolucijo, ki poziva vse one soc. poslance, ki podpirajo vladu, da odlože mandate. Enako izjavo so sklenili na shodu v Pizi. Ondi se je tudi naročilo sodrugom, da na strankarskem kongresu v Imoli z vsemi silami podpirajo boj proti vladnim kimovcem. — Rimski voditelji se sicer sedaj še ne boje za svojo kožo, toda če se jim ne posreči na kak zvit način pomiriti razburjenosti, bo razdor kmalu zavzel

velike dimenzije in slava soc. poslancev bo obledela.

Roosevelt o trustih.

Predsednik severo-ameriških zveznih držav Roosevelt prireja v zadnjem času mnogo takozvanih volivnih shodov ter liki nemškemu cesarju Viljemu porabi vsako priliko za daljšo govoranco. Kajpada Rooseveltovim govorom večkrat ne moremo odrekati one duhovitosti, ki jo le prepogosto pogrešamo pri govorih nemškega cesarja. — Roosevelt je torej nedavno govoril v Worcesteru, država Massachusetts, in sicer o trustih. Rekel je mej drugim: »Onega moža je smatrati za popolno bedastega, ki bi zahteval popolno odpravo trustov, ne da bi vedel, kaj prav za prav hoče. Toda hotel bi pa sodelovati z možem, ki bi deloval na to, da se odpravijo pomanjkljivosti v trustih. Kdor bi hotel odpraviti truste, bi povzročil velik poraz industriji in bi bil torej sovražnik republike.« Konečno je izjavil predsednik, da se bo potem narodne zakonodaje dalo kaj izvesti v zadevi trustov. — Kakor se vidi, je bil to Rooseveltov — priložnostni govor.

Iz brzojavk.

Moravski deželni glavar ostane. Deželni glavar grof Vetter, ki je radi starosti hotel demisionirati, se je sedaj odločil, da načeluje tudi še novemu dežel-nemu zboru. — Vatikan in španska vlada. V Madrid je iz Vatikana došel odgovor v zadevi konkordata. Vatikan ne vsprejme predlogov španske vlade in bi k večjemu dovolil nekaterim premembam v proračunu za bogočastje. Gledé kongregacij vztraja Vatikan pri statusu quo. — »Ost-deutsche Rundschau« Wolf ne prodá. V tem svojem listu dementira Wolf vest o prodaji in pravi, da hoče zagotoviti listu zanesljivo podlago in ga narediti povsem neodvisnega. Kako bo to izvedel, razodene pozneje svojim prijateljem. Nekaj je torej le vmes. — Kulturni boj v Franciji. Mestni zastop v Brestu je demisioniral, ker so ondodni redovni asil premenili v svetnega.

VABILO

»

VESELICI

katero priredi

Slovenska krščansko-socialna zveza

v nedeljo, dne 7. septembra ob 8. uri zvečer

na vrtu restavracije pri »Zvezdi« (prej Ferlinc, sedaj Križ) na cesarja Jožefa trgu v Ljubljani

na čast dragim gostom

iz Hrvatske, Štajerske, Primorske, Koroške in Kranjske, »

ki prihité na sestanek nepolitičnih društev.

Pri veselici svira društvena godba pod vodstvom gosp. Hilarija Benišeka. Pevske točke prednašata ženski in moški pevski zbor pod vodstvom č. g. F. Ferjančiča.

Vstopnina za somišljenike prosta.

Odbor

„Slov. kršč.-soc. zveze“.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. septembra.

Liberalna nesramnost. Goška aféra »Narodu« še vedno ne da miru; hoče jo po vsi sili obnoviti. Toliko se je že nalagal v tej zadevi, da bi teh lažij vsi vipavski liberalci v enem letu v gnojnih koših ne mogli odpeljati. To pa, kar je »Narod« predvčeranjim pisal, je vrhunec nesramnosti, to je tako lumparstvo, da se moramo z ogorčenostjo povpraševati, če je državno pravdnništvo še vedno na počitnicah. Adjunkt Polenšek ne dela, kakor bi si liberalna kamorra želela, on ne sili prič v izpovedbe, ki bi jih priče pozneje morale preklicevati — in zato »Narod« v interesu justične uprave zahteva, da

se mu preiskavo vzame in jo »poveri drugim rokam«, zato mu očita pomanjkanje objektivnosti. Uprav tak maneuver, kakor sedaj, je »Narod« vprizoril že ob prvi goški preiskavi. Justična uprava se mu je takrat vsedla na limanice, g. Polenšek so preiskavo vzeli in »v interesu justice« so takrat v Vipavo poslali preiskovalnega sodnika dr. Kremžarja, ki ni »klerikalec« in zato dosti objektivnej; g. Polenšek je prišel takrat celo v disciplinarno preiskavo, ki pa ni imela družega učinka, nego da se je uradnim potom doglalo, da so se »Narod« in njegovi vipavski dopisniki od konca do kraja o njem nesramno lagali. Kakšna pa je bila takratna preiskava dr. Kremžarja, se je pa pozneje pokazalo. — Kakor takrat, tako bi tudi sedaj »Narod« rad justico vzel pod svojo kuratelo. Justična uprava je že enkrat preskusila »Narodovo« lažljivost, zato bi bila neopravičljiva lahkomiseljenost, njegovim tiradom meni nič tebi nič vnovič verjeti in njegove želje izpolniti. Če bi se to vendarle zgodilo, bo pa dolžnost naših državnih in deželnih poslancev, da bodo justičnim razmeram v deželi enkrat na dno posvetili in na brezoziren način tudi liberalnim sodnikom odkazali tisto mesto, ki jim gre. Tedaj bo pa med drugim govor tudi o tem, s kakimi instrukcijami je še nedavno tega neki Polenškov ljubljanski prijatelj iz justične palače nekega odvetnika poslal na razpravo v Vipavo. Terorizma, ki ga »Narod« izvršuje nad našimi sodišči, smo do grla siti in če se justica sama ne bo znala braniti, branili jo bomo mi, četudi bo pri tem delu marsikdo marsikatero dobil, ki jo je že davno — zaslužil.

Osebnosti. V Kožbano pride na mesto učitelja Klavora absolvirani učiteljski gospod Alojzij Toroš, v Devin pa za podučitelja gđ. Marija Blažič. — Pisarniški ravnatelj okrožne sodnije v Gorici, g. Fran Potočnik, je stopil v pokoj. Tem povodom mu je podelil cesar zlati križec za zasluge s krono. — Umrila je v Gor. Košani trgovka in gostilničarka g. Angela Gustinčič Lajo. — V Novem mestu je umrla vdova predsednika okr. sodišča gospa Ema Jeuniker.

K sestanku naših nepolitičnih društev. Na včerajšnjem sestanku zaupnikov ljubljanskega delavstva so se določili reditelji. Opozarjamo goste, ki bodo prišli na sestanek, da bodo reditelji pri vlakih v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj. Reditelji bodo imeli na levi roki slovenski trak. Kdor izmed udeležnikov bi želel staviti na zborovanju kak samostojen predlog, ga mora do sobote zvečer izročiti odboru »Slovenske krščansko-socialne zveze«. Kar se tiče obeda, naznanjamo, da velja v restavraciji »pri zvezdi« na cesarja Jožefa trgu kosilo z juho, prikuho in mesom 28 kr., skupno s pečenko pa 58 kr. Kdor bi se želel tu udeležiti obeda, naj po dopisnici na naslov gostilničarjev: Peter Kriš, gostilničar »pri zvezdi«, cesarja Jožefa trg, Ljubljana — do sobote zjutraj naznani, da želi kosilo za 28 ali 58 kr., in ako bo kosil tu samo v nedeljo ali pa tudi v ponedeljek. Opozarjamo še enkrat, da se delegati zbero v nedeljo ob 7. uri zjutraj v »Katoliškem domu«. Posebna vabila za posamezne osebe se za sestanek niso izdajala. Kdor izmed naših somišljenikov se želi udeležiti, je dobro došel.

Poročil se bo g. Leopold Marn, učitelj v Skocijanu pri Turjaku s komptaristinjo gđ. P. Mayer.

Novo politično društvo na Štajerskem. Iz Žalca se nam piše: V Žalcu ustanovilo se je društvo: »Politično in gospodarsko društvo za spodnje Štajersko«. Društvo ima namen, da organizira vse spodnje štajerske Slovence na skupno, edino, solidarno in radikalno delovanje, v okviru postav. predpisov, v obrambo in pridobitev naših pravic na verskem, gospodarskem in političnem polju. Dne 14. septembra 1902, popoldne ob 2. uri vrši se v dvorani gostilne Franc Hodnika v Žalcu prvi občni shod, pri katerem se ustanovi odbor društva, sklenejo razne resolucije, sklepa o bodočih deželno-zbornih volitvah in poslancih in vkrene, kako nam je skupno delati, da ne poginemo. Vsi rodoljubi, kateri mislijo odkrito-

srčno z našim narodom, katerim je mar na predek in blagostanje drugega nam naroda slovenskega, se vabijo, da pridejo vsi ta dan v Žalec na zborovanje in posvetovanje za obrambo naših pravic in splošnega blagostanja. — To vabilo ponatiskujemo, kakor smo je dobili. Svoje sodbo izrečemo v najkrajšem času. Iz današnje »Süddeutsche Presse« posnamemo, da ji to društvo ni po volji.

Političen shod bo dne 7. septembra na Vranskem. Govorila bodeta na shodu dr. poslanec Berks in deželni poslanec dr. Dečko.

Manifestacijski shod za slovenske šole v Trstu obeta biti veličasten. To pot ni samo možki spol, ki se zanima za ta shod, ampak je tudi množica narod. žerá in mater, ki se pripravljajo, da se pridružijo možem in tako prvič javno pokažejo, da tudi njim bije srce za narod in za bodočnost svojih dragih otročičev.

Vojaške vaje v Istri. V noči med 1. in 2. t. m. došla sta na janko »Miramar« poveljniki vojne mornarice baron Spaun in načelnik generalnega štaba fzm. baron Beck ter se postavila na razpolago cesarju. Takoj za tem so zapričeli manevri. Prva in druga divizija ladijevja ste bili blizu Umaga napadeni od torpedovske flotilje, ki je pa bila odbita. Jednaki napad z enakim rezultatom izvršil se je tudi blizu Rovinja. V višini Premonture vršile so se strelne vaje mornarice, katere je cesar zelo pohvalil. Brodovje je potem odplulo proti Malemu Lošnju. Torpedovska flotilja pa je retirirala v Pulj.

Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda so družbi zopet prinesle 400 K, katere izroči založnik g. Perdan, družbni-nemu blagajniku. Slovenci, zahtevajte povsod užigalice družbe sv. Cirila in Metoda!

Slovenska učiteljska zveza za Štajersko. Pravila za slovensko učiteljsko zvezo za Štajersko je vlada potrdila.

Iz Vel. Lipljen: Dne 23. avgusta so se izvršile pri nas volitve za občinski zastop. Naprednjaki — sicer jih je malo po številu — so imeli baje izid volitev že določen, naši so šli vendar na volišče s popolnim upanjem na zmago, in res, izmed naprednjakov so našli na volišču vse skupaj — enega. Županom je bil soglasno izvoljen dosedanj župan gosp. Aleksij Šmuc iz Mal. Lipljen; svetovalci: Jože Petrič, Frančišek Borštnik in Janez Sever, možje, o katerih za trdno zaupamo, da bodo kaj storili za našo občino.

Dr. Mravlag je pred meseci javno naznanil, da bo tožil »Grazers Volksblatt«, ker je ta list prinesel o nemški posojilnici v Št. Lenartu podrobnosti, ki niso posebno častne za pokojnega dr. Mravlagovega brata. Sedaj se o tej tožbi nič več ne sliši. G. dr. Mravlag si je menda premislil.

Ogenj sredi Žalca. Iz Žalca se nam poroča z dne 3. t. m.: Danes ob 6. uri v jutro pričelo je v sušilnici za hmelj g. Rud. Senica sredi trga goreti. Nevarnost je radi blizo stoječih s slamo kritih gospodarskih poslopj bila velika. Požarna bramba žalska z brizgalnicama je bila takoj na mestu. Prihitele so požarne brambe iz Sv. Petra o. S. in Braslovč, brizgalne iz Gotovelj, Polzele, Orjevasi. Ogenj je bil omejen na goreče poslopje. Skoda radi zgorelega hmelja velika. Poškodovanec je bil zavarovan.

Podpore. Poljedelsko ministerstvo je kranjski kmetijski družbi za tekoče leto dovolilo 15 600 K podpore; od tega 9000 K za povzdigo živinoreje, 1000 K za svinjerejo, 1000 K za čebelarstvo in ovčarstvo, 1000 K za ribarstvo, 1600 K za družbino in druge drevesnice, 2000 K pa za nakup perenospora-brizgalnic in enakega orodja. — Za ustanovitev drevesnice v Bujah je dovolilo ministerstvo 250 K.

Utonil v Soči. V soboto zvečer se je kopalo v Soči v Solkanu tam, kjer prevajajo z barko, več dečkov. Eden izmed njih, 10letni Zavrtanik, čevljarja sin, je šel predaleč v globoko vode ter utonil.

Ustrelil se je v bližini stanovanja svoje ljube v Staranzanu v Furlaniji neki Anton Ferlan iz Sv. Križa. Nekdo ga je nafilbal, da ga oboževano dekle ne mara, nakar se je ustrelil. Bil je kmalu mrtev.

Umril je pri Devici Mariji v Polju gostilničar in posestnik g. Ivan Bojt po do-

mače Auer. Pogreb bo jutri v petek 15. t. m. popoldne ob 4. uri. Naj v miru počiva!

Slovenski odvetniki v Trstu imajo tudi ob nedeljah meseca septembra zaprte pisarne. Posnemanja vredno.

Slovenci na Dunaju. Društvo »Zvezda« na Dunaju imelo boče v nedeljo dne 7. septembra 1902 v dvorani »Ressource«, Dunaj, I., Reichsratsstrasse 3 (za palačo državnega zbora) svojo mesečno zabavno veselico. Začetek ob 4. uri popoldne. Slovenski gostje dobro došli!

Iz slovenske lirike sta v nemškem prevodu g. prof. Funtka v podlistku »Lai-bacher Zeitung« izšli pesmi Gregorčičeva: »Domovini« in Jenkova: »Dva studenca«.

K mizarjski stavki v Zagrebu. Ker stavka mizarjev pri trdki Bothe in Ehrman še vedno traja, poslala je tvrdka nekega agenta v Budimpešto, odkoder se je pripeljal v Zagreb z 12 delavci. Zagrebški delavci so za to zvedeli. 100 delavcev je preko policije udrla na železniški peron. Prijeli so došle tuje mizarje, potegnili jih iz vozov ter jih vrgli na železniški tir. Tuji mizarji so težko ranjeni. Policija je zaprla 20 demonstrantov. Mej delavstvom vlada veliko razburjenje.

Utonil je pri Trnju na Hrvaškem ključavničar Nikolaj Klančar iz Šmarjete pri Krškem.

Hrvaška pevska slavnost bo 8. t. m. v Trebinju. Ododno pevsko društvo »Slavulj« blagoslovi novo zastavo.

30 000 kron znaša glavni dobiček olovske razstavne loterije. Opozarjamo, da bo žrebanje nepreklicno dne 25. septembra 1902 in da bodo dobitke zaglagatelji po odtegnjenih 10% izplačali v gotovini.

Ljubljanske novice.

Nj. Veličanstvo cesar se pripelje danes na pot iz Pulja ob 10 uri 12 min. zvečer mimo Ljubljane.

Umril je v tuk. dežel. bolnici g. Alojzij Kremžar, umirovljeni dunajski magistratni svetnik. Pogreb bo jutri ob pol 6 uri zvečer iz tuk. bolnice.

Ljubljanski ognjegasci v Karlovcu. Ljubljanska požarna bramba se udeleži prihodnjo nedeljo po odposlanstvu slavnosti 25letnice ognjegasnega društva v Karlovcu.

Društvo slov odvetniških in notarskih uradnikov, podružnica Ljubljana, je včeraj imelo volitev tukajšnjega odbora. Predsednikom je izvoljen gospod Pintar, blagajnikom gospod Kristof, tajnikom gospod Karlinger in namestnikom g. Tavčar.

Cirkus Enders. Sinoči so zopet vsi člani prav dobro izvajali svoje umetne in vratolomne vaje. Dresura konj je prav čudovita. Najbolje nam je ugajal Burk, tako da mora človek res občudovati umetnosti, katere izvaja žival. Ravno tako je občudovanja vredna hoja kobile Normi v različnih korakih, katero je z vso spretnostjo in eleganco jahala gđ. Beata. Najbolje sta nam pa ugajala brata Adolfo in Karlo — ko se je Karlo postavil z glavo na glavo in sta potem prav spretno na gosli igrala, in pa skupina akrobatov (štiri osebe), kateri so skakali od tal kakor žoge. Za smeh pa skrbje prav dobro in dostojno klovnji, kateri pa ne pretiravajo tako, da bi postali surovi. Kdor se hoče zabavati, naj le obišče cirkus Enders. Zal mu ne boče.

Nesreča v licealnem poslopju. Karl Cimerman z Glinc je padel danes popoldne na licealnem poslopju skozi odprtino na stropu kakih 12 metrov globoko in se težko poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Tat iz Trsta prijet v Ljubljani. Jakob Peklenk, rojen v Ljubljani, pristojen v Črni vrh, pripeljal se je včeraj popoldne s poštnim vlakom iz Trsta v Ljubljano. Na kolo-dvoru priredila mu je policija vsprejem, ki ga pa ni bil nič kaj vesel. Moral je iti na stražnico, kjer so mu preiskali žepa in našli pri njem denar, katerega je ukradel v Trstu Mariji Kosmatinovi in potem pobegnil. Toda vest o njegovi tatvini je prišla prej v Ljubljano, nego on, in vsled tega je bilo policiji mogoče, ga primerno sprejeti.

Povožena. Gašper Malenšek, posestnik in mesar na Brodu pod Šmarno goro, je danes popoldne na ovinku Dalmatinovih ulic na Dunajski cesti tako naglo vozil, da se mu Amalija Weis, vdova poštnega uradnika, ni mogla pravočasno ogniti in je prišla pod voz. Kolesi sta ji šli čez nogi. Poškodovana je lahko na nogah in na glavi.

Svojo ženo do nezvesti pretepel. Jernej Juvan, nožar v Cernušah, je včeraj svojo ženo hudo pretepel. Suval jo je z glavo v zid, da se je onezvestila. Ženo so pripeljali v bolnico in se še dosedaj ni zavedla.

Novo mašo bo pel v ponedeljek, 8. t. m. ob 9. uri v cerkvi sv. Petra novomašnik o. Friderik Zalar iz reda sv. Frančiška.

Od lovcev obstreljena. V bolnico so pripeljali danes 73 let staro Heleno Por iz Tisice pri Bledu. Včeraj popoldne je delala na njivi, ko sta v bližini dva lovca streljala na jerebice. Lovca nista videla ženske in sta oddala strele v smeri, kjer je bila ženska. Zadata je bila v levo roko in v vrat. Jeden lovec je bil France Černe, posestnik in gostilničar na Bledu.

Strugo Ljubljance so čistili delavci pretekli dve noči.

Konjski izprehod. V Perdanovem hlevu sta se včeraj zvečer odvezala dva konja in pobegnili iz hleva. Pozneje so ju prijeli na dvorišču pri Dermastiji ob Zaloški cesti.

Pobegnil je prisiljenec Franc Pišternik, ki je delal pri stavbi Urbančeve hiše na sv. Petra cesti.

Telesno poškodovana je bila včeraj neka Marija Faričeva stanujoča v Konjuških ulicah št. 11. Pretepel jo je delavec V. P., ker je njegovo mater opravljala.

Prti ukradeni. Namizne prte z monogramom M. K. je neznan tat ukradel danes ponoči gostilničarki Mariji Kuzolovi v Kolo-dvorskih ulicah. Trije prti so bili beli, dva sta pa bila rdeča.

Gada ubili — pod Tivoli. Izvanredno velikega gada so ubili včeraj popoldne kosci na travniku blizu gozdiča, kjer se pričinja večna pot proti Šiški. Pravijo, da je bil dolg okoli 1 metra.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Zarubljeni kronski biseri. Iz Ljubljane javljajo, da je vlada zarubila kronske bisere v mestni zastavnici. Portugalska banka, ki je tudi nekaj posodila na te bisere, proti sedaj z odkritjem tega dogodka. — Stavkujoči delavci — požigalci. Stavkujoči premogarji v Bramwellu v zahodni Viržiniji so zažgali premogovnike. Ogenj so pravočasno udušili. — Novo železnico v Palestini zgradi neki nemški konsorcij in ob enem zgradi novo luko. — Napad na živinozdravnika. Na cesti, po kateri se je peljal živinozdravnik Sam. Denes iz Revice na Ogrskem, so neznan zlikovec položili patrone, ki so poprej eksplodirale, predno se je mogla pripetiti nezgoda. To je že drugi napad, odkar je izbruhnila živinska kuga v komitatu Kraasso Szöreny. — Balkon se je podrl v Zloczowu v Galiciji na hiši bogate rodbine Löwenstein, ko so bili člani te rodbine z neko drugo rodbino na balkonu. Vsi so z balkonom padli v globočino. Gospa Löwenstein je na dobljenih poškodbah umrla. Ostale osebe so težko ranjene. — Bosopeti vojaki. V Aradu so prišli k vojaškim vajam nadomestni rezervisti, kmečki fantje, skoro vsi bos. Ker so ključki od skladišča bili pri polku na vajah, so morali rezervisti drugi dan bos odkorakati k vojaški vaji. — Ruska carica je prezgodnjo povila. Nekateri listi trdijo, da je bil tu tak slučaj, kakor pri kraljici Dragi — iluzija. — Predsednik Roosevelt v nevarnosti. Lovski voz, v katerem se je peljal Roosevelt, je mej Rits-Fieldom in Lenoxem trčil ob elektriški voz. Predsednik in njegov tajnik sta lahko ranjena, en stražnik in oba konja so ubiti. Voznika elektr. voza so prijeli.

Nov izbruh Mont Pelee-a. Martiniški vulkan je neprestano bruhal že od 15. m. m., posebno močna erupcija se je pojavila 28. m. m. Bobnenje se je čulo že od davno poprej in sicer v veliko daljavo. Pepel je pokril ladije daleč na morju. V noči 30. avg. so se pojavili trije izbruhi. St. Pierre se ni mogel nihče približati. Prebivalci kraja Le Carbet so pobegnili sredi noči v notranji del otoka. Z vsemi razpoložljivimi čolni so odvažali ljudstvo z obrežja v Fort de France. A tudi tu ni bilo miru, ker je morje poplaval velik del mesta. Porušeni in pokončani so kraji La Carbet, Morne Rouge in Ajopa Bouillon. — Blizu 1050 oseb je mrtvih in do 1500 ranjenih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nemiri v Zagrebu.

Zagreb, 4. sept. Množica je včeraj s silo poskušala oprostiti iz zapore kršč. soc. delavskega voditelja Hinka Sirovacka. S Persičem ga oblast dolži krivde na nemirih.

Zagreb, 4. septembra. Proglašena nagla sodbja je napravila mir. Danes je mirno. Po mestu je tiho, kakor bi izumrlo. Odkar je izšel tudi oklic stranke prava, ki je pozval občinstvo zopet k

redu, so se demonstracije nehale. Ranjeni kmet se bori s smrtjo. Stotnik Witass pa ni še umrl, ampak se mu obrača na bolje. O nemirih se poroča, da so demonstrantje vstavili na ulici mnogo oseb in jih prašali po narodnosti. Tiste, ki so se izjavili za Hrvate, so pustili mirno naprej. Dva pravoslavna duhovnika, došla z dežele, sta bila napadena. Vojaštvo se z vojaških vaj vrača v Zagreb. Listi so zopet konfiscirani. Vlada je vprašala po provinci o položaji in je dobila vesti, da vlada mir.

Zagreb, 4. sept. (O. B.) Proglašene prekega sode in pa trije bataljoni vojaštva so pomirili prebivalstvo. Patulje krožijo po mestu. Varnostna služba se strogo izvršuje. Več oseb so aretirali, ker so potrgale z vogalov razglase o prekem sodu. Pozovejo jih pred preki sod. Mestno prebivalstvo je sedaj popolnoma mirno.

Dunaj, 4. septembra. „Ostdeutsche Rundschau“ javlja, da v kratkem odstopi koroški deželni predsednik baron Fraydenegg. Kot njegov naslednik se imenuje knez Hohenlohe.

Dunaj, 4. septembra. Cesar se jutri zjutraj povrne iz Polja in ostane na Dunaju do 11. t. m. Naslednji dan se prično velike vojaške vaje.

Dunaj, 4. sept. Jutri je zopet ministerski svet, nakar minister Körber odputuje v Budimpešto.

Praga, 4. sept. Orožniki so dobili povelje, da poročajo o mišljenju vojaških novincev, ki pridejo k vojakom 1. okt. Posebno morajo označiti one, ki so soc. demokrati.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padarina v 24 urah v mm.
3. 9. zveč.	739.1	18.9	brezv.	jasno		0.0
4. 7. zjutr.	740.2	15.2	sl. jug.	megla		
4. 2. popol.	739.0	27.1	sr. jvzh.	jasno		

Srednja večerajša temperatura 19.9°, normale: 16.6°

Dunajska borza

dné 3. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101.80
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta 4%	121.55
Avstrijska krona renta 4%	100.20
Ogerska zlata renta 4%	121.10
Ogerska krona renta 4%	98.10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	1582.10
Kreditne delnice, 160 glid.	686.50
London v ista	239.62
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116.97 1/2
20 mark	23.41
20 frankov (napoleonidor)	19.05
Italijanski bankovci	94.70
C. kr. cekini	11.27

Mesto posebnega obvestila.

1040 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti našega iskreno ljubljenega, dobrega brata, strica in svaka, gospoda

Alojzija Kremžar-ja,

magistratnega svetnika dunajskega mesta v pok. in lastnika velike zlate Salvatorjeve kolajne,

ki je po dolgi, zelo mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajočega v 60. letu starosti danes ob 3/4. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega pokojnika se boče v petek, dné 5. septembra ob 1/2. uri popoldne v mrlišnici deželne bolnice, Zaloška cesta št. 2 svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu v lastnem grobu položilo k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se boče darovala v soboto, dné 6. septembra, ob 1/2. uri v župni cerkvi pri sv. Petru.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 3. septembra 1902.

Žalujoči ostali.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbiri v zalogi tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Františkankulice. 624 16 11-4 Vnana naročila proti povzetju.

Ušla je

1041 1-1

lovska psica

bele barve, rujavih ušes na hrbtu z rujavo liso dné 16. avgusta 1902. Podpisani prosijo, da kdor jo vidi, jo pripelje ali pove, kje se nahaja.

Jakob Dimnik,
župan pri Dev. M. v Polju.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju **G. Piccoli-ju** v Ljubljani **pristržno zahvalo** za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomó dné 27. novembra 1897

podelili naslov „Dvorni za-
ložnik Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehalim **G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v skaflijah po 12 stekleničic za glid. 1.26 a. v., po 24 stekl. za glid. 2.40, po 36 za glid. 3.60, po 70 za glid. 6.50, po 110 za glid. 10.30. — Poštino mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-18

Leopold Trafnik

pasár in srebrar

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, mon-

štrance, kelihe,

svečnike, lestence,

svetilke itd

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja,

posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 726 39 13

Največji in najstarejši slovanski zavod za pridobivanje vode na Avstrijskem.

Ant. Kunz,

c. in kr. dvorni zalagatelj

v Hrančicah (Moravsko)

izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, pristave, zavode, gradove, toplice, bolnišnice itd

Ta tvrdka je izdelala kar more dokazati s pohvalnimi spricvali, vodovode že v 42 mestih, 510. občinah, na mnogih velikih posestvih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji,

— Najzvrstnejše vodne sesalke za kakovostni daljavo. — Veterini motorji. —

Samodelavna korita za napajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne projekte in proračune po lastnih državnopotrjenih inženirjih.

Ceniki zastoj in franko.

849 (28-13)

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna urv Mustu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino

Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3.75

Prave srebrne rem. ure „5.80

Pristne srebrne verižice „1.20

Budilniki iz nikla „1.95

Moja tvrdka je odlikovana s s. e. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-35

Prosim, gosp. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idočé sezije namenil sem svojo zalogo še ostalih koles znamka „Styria in Helikal“ letošnjih modelov pod svojo ceno izprodati, zatorej je dana slehernemu najugodnejša prilika, si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni pridobiti. Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine, kakor tudi pnevmatike.

Spoštovanjem priporočam

Franc Čuden, trgovec in urar, Mestni trg.

Naznanilo.

Cen. občinstvu se uljudno naznanja sklep „Zadruga mesarjev in sušilcev“ v Ljubljani, da bodo gledé nedeljskega počitka tudi naprej imeli svoje prodajalne ob nedeljah samo do 9. ure odprte.

1031 1-1

V Ljubljani, dné 31. avg. 1902.

Josip Kozak,

načelnik „Zadruga mesarjev in sušilcev“.

Razglas.

Dr. Matej Pretner

advokat v Trstu

(Via Cassa di Risparmio Nr. 7)

išče za svojo pisarno

spretnega

stenografa.

1015 3-3

Naznanilo.

1037 3-2

Na c. kr. I državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1902/3 s slovesno službo bužjo

dné 18. septembra 1902.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dné 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dné 16. septembra od 9.—12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dné 17. septembra popoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okraj. sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dné 3. septembra 1902.

Nastenske slike

1031 3-2

Črnivčevo „Prvo računico“.

Zbirka obsega 25 slik. Velikost: 53 x 35 cm.

Cena nalepljenim na lepenke Kron 9.—.

Dalje priporočam:

Dimnik: »Avstrijska zgodovina za ljudske šole«.

Cena broš. K 2.—, vez. v platnu K 2.60, po pošti 20 v. več.

Z odličnim spoštovanjem

Jernej Bahovec

(prej Jos. Petrič)

trgovina papirja itd. itd.

Ljubljana Sy. Petra cesta h. št. 2.

Zrebanje nepreklicno | **Glavni dobitek**
25. septembra 1902. | **Kron 30.000 Kron**

Olomuške razstavne srečke à 1 K
priporoča J. C. MAYER, v Ljubljani. 139 6

Vse dobitke izplačajo zalagatelji po odtegnjenih 10% v gotovini.